

Tähän tapaan puheli tuo korkeasti oppinut tuomari syytäen saastaista lokaansa yksinkertaisten, turvattomien työläisnaisten silmille. Mikä oli näiden työläisnaisten rikos? Lentolehtiset, joita he olivat jaksamassa sisällyttäneet ainoastaan kehoituksen työläisille saapua vappukokouksiin ja vaatimaan niissä vankiloissa viruvien tovereidensa vapauttamista.

Mutta tällainen tosiasia ei liikuttanut kapitalistisen valtion lainvalvojaa. Hän tuomitsi nämä vaatimatomat työläisnaiset pitkäaikaisilla vankeusrangaistuksilla, lisäksi sen kautta näiden työläisättien turvattomiksi jääneillä lapsuksilla niiden miljoonien nälkäisten ja vilusta yrittävien köyhälistälästen lukumäärää, jotka kapittalaisi — eikä Neuvosto-Venäjä — on saattanut mieleen tielle.

Vankilaan eivät toki nämä tuomittut saa lapsiansa mukansa ottaa. Ei, siihen on kapitalismin olemassa "omaatuntoa", kuten osoittaa m. m. Chicagossa tapahtuneet työläisnaisten vangitsemiset. Chicagossa nimittäin tuomittiin viime kuun alkuopuolella kuusi tupakkatyöntekijätärtä lakkovahtivastaisen esteuomion rikkomisesta kuudeksi kuukaudeksi vankeuteen, mutta kun nämä työläisättit menivät rangaistustaan suorittamaan lapsi käsivarreillaan, heräsi amerikkalaisen kapitalistin omatunto siihen määrin, että äidit, jotka eivät jättäneet pienokaisiaan kadulle, pääsivät itsekin kolmen vuorokauden jälkeen vapaiksi. Rauhallisina olisivat kapitalistit kuitenkin voineet katsella, miten nämä pienokaiset olisivat kadulla värjötelleet, sillä heidän mielestään köyhälistön lapset kuuluvatkin kadulle.

Lasten orjuus teollisuudessa

Niin turmiollista ja vahingollista kuin lasten työ tehtaissa onkin, ei se kuitenkaan ole ole kaikkien pahinta orjuuden muotoa lapsille teollisuudessa. On olosuhteita, joissa lapset joutuvat työskentelemään vielä huonommissa olosuhteissa ja myymään lihansa ja verensä vieläkin halvemmalla kuin tehdastyössä.

Tämä käy selville Yhdyneiden työviraston raportista, missä kosketellaan lasten työtä kotona. Tehtaissa työskentelevät lapset ovat jonkunlaisten sääntöjen alaisena, mutta niissä valtioissa missä ei ole minkäänlaisia säännöstelyjä tässä suhteessa, saatetaan lapsia riistää kotona vieläkin perinpohjaisemmin kuin tehtaissa. Tällöin ei ole riittävästi minkäänlaisia rajoja.

Työviraston tätä koskevat tutkimukset on tehty Rhode Islandin kaupungissa. Mitkään työväen suojelulait eivät koskeneet lasten työtä kotona. Työviraston tutkimus osoittaa seuraavaa:

Vähintään viisituhatta alle kuudenkymmentä ikävuoden olevaa lasta oli tehnyt vuoden kuluessa työtä kotonaan. Enemmän kuin seitsemän prosenttia kaikista viiden ja viidentoista ikävuoden välillä olevista lapsista kolmessa kaupungissa oli tehnyt tällaista työtä. Kolme ja puoli prosenttia oli työskennellyt kolmekymmentä päivää tai enemmän.

Niistä 2,338 lapsesta, jotka olivat työskennelleet vähintään kuukauden vuoden kuluessa ja saaneet siitä korvausta, oli neljä prosenttia alle kuuden vuoden ikäisiä ja neljäkymmentä prosenttia alle yhdeentoista vuoden.

Näin nuorena alistaa taloudellinen pakko ja riistää ihmistäimet leipänsä puolesta taistelemaan, joka taistelu useissa tapauksissa turmelee heidän terveytensä ja vastaisen elämänsä.

Koululäissä olevat lapset olivat

usein pakotetut jäämään pois koulusta pitemmäksikin ajaksi tehdäkseen kotityötä, mikä tietysti on vastoin koulupakkolakia. Alle neljätoista vuoden ikäiset lapset suorittavat kotona sellaista työtä, mitä laki ei salli heidän tehtaissa tehdä. Kuutta-toista vuotta nuoremmat lapset, jotka työskentelivät tehtaissa, tekivät ylityötä kotona, mikä myöskin on vastoin tehdaslakien tarkotusta, joissa määritellään työajan pituus. Ja sitäpaitsi eivät kotityössä loukkaantuneet lapset saaneet korvausta työläisten suojelulakien mukaan. Lain mukaan he eivät saaneet tehdä työtä eivätkä siis olleet oikeutetut korvaukseen.

Kuitenkin olivat loukkaukset, varsinkin kotiin sijoitettujen koneitten tuottamat tapaturmat varsin tavallisia sen lisäksi mitä väsymys ja silmien rasittuminen tuottivat, mikä vahingoitti lasten koulutyötä.

Neljä viidettä osaa 956 lapsesta, jotka ilmoittivat ansionsa, eivät maksettujen taksojen mukaan voineet ansaita edes kymmentä senttiä tunnille työskennellessään niin nopeasti kuin suinkin voivat. Puolet eivät voineet ansaita viittäkään senttiä tunnille.

Niissä perheissä, jotka antoivat seostuksen kotityössä ansaituista tuloista, ansaitsi lähes yhdeksän kymmenettä osaa vähemmän kuin sata dollaria ja lähes kolme viidettä osaa vähemmän kuin kaksikymmentäviisi dollaria.

Työviraston tutkimukset osoittivat myöskin kotityössä pillevän terveydellisen vaaran muillekin, eikä vain niille lapsille, jotka tekivät kotityötä. Monissa perheissä tehtiin nimittäin kotityötä jonkun perheen jäsenen sairastaessa tarttuvaa tautia. Muutamissa tapauksissa ottivat sairastuneet henkilot osaa itse työn suorittamiseen.

Tuhannet lapset joutuivat täten uhraamaan itsensä voittoon alttarille. Ja mitä merkitsevääkään säännöstelyä ja lakiperäiset järjestelyt silloin kun puute ajaa ihmisä uhraamaan itsensä kapitalismin alttarille ennenkuin ovat vielä kunnollaan päässeet elämän alkuun. — Työmies.

Porvarisnaiset rauhan harrastajina

Porvariston keskuudessa on epäilemättä todellista rauhan harrastajia, ihmisiä, jotka kauhulla katsevat kaikkea sitä hävitystä, minkä sodat aikaansaavat niin hyvin ihmisten hukassa kuin kansallissirkkausten tuhoamisessa. Eniten koskevat sodan kauhut naisia, jotka valmoina ja äiteinä joutuvat menettämään rakkaat miehensä ja polkansa sotantereella ja vieläkin enemmän kärsimään siitä raaiustuttavasta vaikutuksesta, minkä sodat aikaansaavat ihmisissä. On sen vuoksi luonnollista, että naiset ennen kaikkea nousevat tätä ihmiskunnan suurinta mielettömyyttä vastustamaan.

Tästä syystä onkin porvarisnaisten keskuudessa perustettu kansainvälinen rauhanliitto, jolla on osastoja miltei kaikissa maissa. Liiton kongressi pidettiin äskettäin Washingtonissa. Sen päiväjärjestyksessä olivat kysymykset, jotka lähellessä koskivat sotaa ja kapitalististen valtioiden suhtautumista siihen. Kokous tuomitsi ankarasti suurvaltojen solmimaan Versaillesn rauhan-sopimuksen, jonka leimasi vala uusien sotien aiheuttajaksi. Se vaati kauppasuhteiden solmimista Neuvosto-Venäjän kanssa sekä maailmansodan aiheuttajain syyteeseen asettamista. Uusia sotia päätti kongressi vastustaa sotavastaisella valistustyöllä, jonka tarkoituksena on aikaansaada n. k. passiivinen vastarinta sotaa vastaan.

Kongressin käsiteltävinä olivat siis suurvaltain politiikan tärkeimmät päivän kysymykset. Kongressin osanottajat pohtivat näitä kysymyksiä siltä kannalta, että sota on luonnollinen seuraus siltä kun pelkästään miehet istuvat hallituksissa. Miesten ainoana johtavana ajatuksena on väkivalta. Hallituksen on sen vuoksi saatava naisia, joiden avustavä vaikutus tekee sodat tarpeettomiksi. Tällaisia ajatuksia lausui m. m. kongressin saapunut saksalainen edustaja — rouva Baer. Nämä rauhanliiton jäsenet vastustavat sotaa sen kaikissa muodoissa, valtioiden välisissä sekä kansalaissoissa.

Niin välittömästi kuin nämä rauhanliiton naiset harrastavatkin rauhaa ja vihannevat sotaa, jäävät heidän puuhailuunsa rauhan aikaansaamiseksi vain kauniiksi haaveiluksi, jotka missään tapauksessa eivät voi estää uutta sotaa. Heidän päätöksensä sodan vastustamiseksi päättyy samaan kuin Amsterdamin ammattiliitonkin — toimettomuuteen. Nuorison, työläisten kieltäytymiseen taisteluun ryhtymästä sodan ayttyessä, joka keino nykyisin valitsemisissa oloissa on samaa kuin antautuisi vapaaehtoisesti, ristissä käsin teurastettavaksi.

Maailmansodan aiheuttajain syyteeseen asettaminen on yhtä lyhytnäköinen vaatimus. Kuka tulisi olemaan tuomarina näille syntipukkeille? Eivätkö juuri ne, jotka lähestyivät sodasta hyötyvät? Ja mitä hyötyä yleensä olisi yksityisten sodan aiheuttajain syyteeseen asettamisessa sen jälkeen kun tuo hirvittävä teurastus jo oli tapahtunut?

Vaatimus kauppasuhteiden solmimisesta Neuvosto-Venäjän kanssa oli tämän kongressin ikäänkuin valittomaisena ilmauksena siitä, mihin suuntaan on toimittava pysyvän rauhan aikaansaamiseksi, sillä Neuvosto-Venäjä on osoittanut, että pysyvän rauhan aikaansaamiseksi täytyy kohdistaa taistelunsa ei yksityisiä henkilöitä vastaan vaan koko järjestelmää vastaan, joka yksin on syyllinen sotiin ja sen aiheuttamiin hirmuihin.

Pysyvän rauhan aikaansaamiseksi on naisten siis liityttävä työväenluokan taistelua kannattamaan ja tukemaan, eikä viehättyä kuuntelemaan porvarisnaisten kauniita vaikkapa vilpittömiäkin puheita, koska niitä seuraamalla me joudumme valmistamattomina sodan jälkeihin.

Viipurin naispataljoonan päällikkö vangittu

Suomesta tulleissa lehdissä kerrotaan, että viime maaliskuun 27 päivänä pidettiin ohjana Viipurin rautateasemalla erään naisen, joka ilmoitti olevansa ravintolatyöläinen Toini Maria Mäkelä, kotoisin Keuruulta ja äskettäin saapuneensa Neuvosto-Venäjältä.

Ohranan toimittamissa tutkimuksissa on nyt porvarilehtien mukaan käynyt ilmi, että pidätetty on v. 1913 ollut Viipurin naispataljoonan päällikkö.

Nytemmin on ohjana pidätetyn passittanut Viipurin lääninvalvokkaan säilytettäväksi ja häntä koskevan kuulustelupöytäkirjan lähettänyt Viipurin hovioikeuden konneviskaalivastolle sellaisen syyteen nostamista varten johon asia alihetta antaa.

UUSIA ROMAANEJA

Rikos ja Rangaistus	1.25
Rakkauten oppikirja75
Tiilenpää Lukemassa40
Turman Talo60
Malva35
Tyhjyyttä hapuillemassa, Reivio.....	.95
Sallimus, Voltaire60

Tilatkaa osotteella:

Toverin Kirjakauppa

Avioliitto sopimuksena

(Suom. Selma-tähti).

(Seuraava kirjotus, joka käsittelee asioita sellaisenaan kuin ne olivat kuusi vuotta sitten, voi kylläkin olla osittain jo vanhaa, mikäli eri mallien lakelhin tulee avioliittokysymyksessä. Mutta nämä traditioonit ja käsitykset sekä suureksi osaksi laittain vieläkin elävät kapitalistisissa maissa, joten tällä kirjotuksella on vielä, paitsi historiallista arvoaan, myöskin tämänpäiväisen merkityksensä. — Suomentaja.)

"Myöntäen, että avioliittoseremonia vielä nykyäänkin merkitsee sitä, että nainen on omaisuutta, ja että hänet myydään miehelle, aivan samoin kuin myydään karjaa, niin on kumminkin huomioon otettava seikka se, että tässä maassa avioliitto seremonian täyttämisen tekee valtion osalliseksi avioliittosopimukseen, antaen sille laillisen aseman, niin lausuu ylituomari Isaac Franklin Russell.

Ja edelleen, hän on sitä mieltä, että kun mies vastaa siihen kysymykseen "tahdotko rakastaa tätä naista?" hän ottaa vastuunlaisuudekseen täyttää kaiken sen, mikä tähän lupaukseen sisältyy. Ja on olemassa laki joka sanoo, että miehen on eletävä tämän lupauksen mukaan hankkimalla elatus valmoleen ja jos hän ei sitä tee, on hänen edessä "huonon järjestyksen ihminen" ja hänen kanssaan menettellään sen mukaan.

Niin, että vaikka avioliitto meidän lakiemme mukaan on seremooninen ja uskonollinen laitos, elämän ikuinen sopimus kahden keuhollisen ihmisen välillä, eikä sisvoitda sanon kauppakontrahdiksi, niin kumminkin se sitä on, sentähden, että valtio taloudelliselta ja poliittiselta kannalta katsottuna, tulee osalliseksi tähän miehen ja naisen väliseen sopimukseen.

Jos ei valtio täten tehtäisi osalliseksi sopimukseen, jäisi lapsi ilman laillista ja taloudellista turvaa.

Kuitenkin aletaan jo pitää tärkeänä, että mies ja nainen joko ennen tai heti jälkeen avioliittoon menoaan tekisivät jonkinmoisen varman selvän ja laillisen sopimuksen omaisuus-suhteista, jos ei muuta varten niin kumminkin lasten oikeuksien suojelemiseksi.

Ja koska avioliittoja pääasiassa solmitaan sitä varten, että saatetaan lapsia maailmaan, niin yleinen mielipide vaatii, että vanhempain on eletävä yhdessä lastensa tähden. Mutta tosiasiasa on parempi hajoittaa vanhempain koti, kuin että kasvattaa lapset kodissa, missä ei ole vanhempain välistä sopua. Sillä ei voida kieltää, että usein on tilanteita, missä lasten tähden on parempi, että vanhemmat eroavat ja valitsevat uuden toverin ja perustavat uuden liiton, joka olisi sopivampi ja parempi.

Tekomoralistit kyllä kauhistuvat tätä parin vaihtamista huutaen, että se "antaisi alihetta hillittömille irstailuille." Juuri kuin ei se olisi yhtä paljon hillittömpi nyt, kuin mitä se voi koskaan olla. Parempi laillinen avioliiton vaihtaminen ja avioliiton siteitten uudistaminen kuin laillinen haureus kodissa.

Ei vielä koskaan ole esitetty kumoamatonta todistetta siitä, minkätähden avioerot ja jälleen avioliittoon meno olisivat vahingollisia yhteiskunnalle. Ei ole olemassa mitään fysiologista syytä avioliiton vaihtoa vastaan, eikä myöskään ole olemassa mitään lakia sitä vastaan kun pari on erotettu joko kuoleman tai avioeron kautta.

Helpoin ja kaikista tehokas keino epäsuopuisten avioliittojen vähentämiseksi on, jättää ihmiset vapautensa seuraamaan voimakkaimpia — jotka tässä tapauksessa ovat kor-